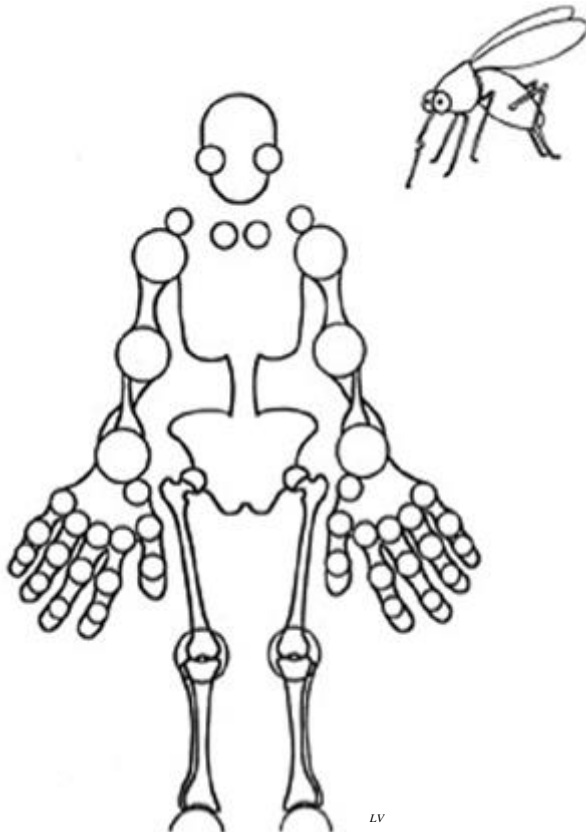

The Eight Dutch-Antillian-Surinam (DAS) Clinic of Rheumatology and Internal Medicine Aruba, 28 en 29 oktober 2016

Auteurs;

Rashidi Rellum, reumatoloog in opleiding in het Franciscus Gasthuis & Vlietland Rotterdam.

Alberdina Dullemond-Westland, destijds waarnemend internist in het Horacia E. Oduber Hospitaal.

Negen uren vliegen naar het zonnig eiland Aruba voor een congres over reumatologie en interne geneeskunde in de tropen. Enthousiast en vol verwachtingen zit ik bij de Gate 5 op Schiphol. Verrassend genoeg zitten twee van de grondleggers van de DAS clinics naast mij bij de Gate, namelijk Richard van Vugt(reumatoloog VUmc) en prof Ben Dijkmans(oud-reumatoloog VUmc). Wij raken aan de praat en zij vertellen als volgt over het ontstaan van de DAS clinics.

Eind jaren zeventig zagen de reumatologen waaronder Arno van Vugt (Reumacentrum Amsterdam) steeds meer patiënten van buitenlandse afkomst op de poli, met name van Surinaamse komaf. De reumatische beelden waren anders dan gebruikelijk en lokaal bleek er geen specialistische reumatologische zorg aanwezig. Steeds meer ontstond de overtuiging van het belang voor goede patiëntenzorg van internationale samenwerking en kennisoverdracht tussen de medisch specialisten onderling. Dit was de aanleiding voor de VUmc-reumatologen, onder leiding van Richard van Vugt en prof. Ben Dijkmans om begin jaren negentig te starten met een samenwerkingsproject met de surinaamse en later antilliaanse internisten waarbij gewerkt werd aan jaarlijkse symposia en periodieke consult-schappen Reumatologie in Paramaribo. In 2008 startte de eerste DAS clinic met

als doel de reumatologie zorg in Suriname te verbeteren middels gezamenlijke poliklinische beoordelingen en een symposium met zowel lokale als buitenlandse sprekers. Na een aanvankelijk regelmatig twee-jaarlijks consultschap vanuit het VUmc werd de uitvoering hiervan helaas steeds meer bemoeilijkt door enerzijds financiële tekortkomingen en anderzijds door politieke- en economische onrust in Suriname. Momenteel vinden deze consultschappen plaats door collega Terborg in het St. Vincentius ziekenhuis en verder door andere gemotiveerde collega (DAS)reumatologen in het Diakonessenhuis en het Academisch Ziekenhuis Paramaribo(AZP) op onregelmatige basis plaats.

Dit concept van het DAS consultschap werd vervolgens uitgebreid naar de Nederlandse Antillen, namelijk Bonaire, Curaçao en Aruba. Het consultschap op Bonaire en Curaçao is sedert enige tijd overgenomen door de jumelage VUmc/AMC. In de loop van de jaren is de DAS-werkgroep uitgebreid met specialisten uit bovengenoemde landen, St Maarten en Colombia. Verder bestaat er een samenwerkingsverband met de CAR (Caribbean Association for Rheumatology) van de bovenwindse eilanden.

Het doel van de DAS clinic is het faciliteren van nascholing en het bevorderen van onderlinge samenwerkingen voor huisartsen, internisten en reumatologen uit Nederland, de Nederlandse Antillen en Suriname.

Gezondheidszorg op Aruba

Dit jaar vond de 8ste DAS clinic op Aruba plaats. Aruba is een eiland ongeveer zo groot als het Waddeneiland Texel en wordt gekenmerkt door een azuurblauwe zee, sneeuw witte stranden welke begrensd worden door de prachtige palm- en divi-divi-bomen. Aruba heeft ongeveer 110.000 inwoners (2007) en ongeveer 1,2 miljoen toeristen (2007) doen jaarlijks dit zonovergoten eiland aan. Op Aruba werken ruim 70 specialisten en 40 huisartsen. Er is één ziekenhuis: het Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal. De inwoners van Aruba zijn verplicht verzekerd via de volksverzekering. Voor de behandeling van infectieziekten worden veelal Nederlandse, Europese en Amerikaanse richtlijnen gevolgd. Lokale richtlijnen zijn in de maak. Op Aruba zijn, net als in het overgrote deel van de Nederlands-Caribische regio, geen reumatologen werkzaam. De reumatologische zorg wordt verleend door huisartsen en internisten die soms met beperkte ervaring er het beste van proberen te maken. De meeste artsen die werkzaam zijn in het Caribisch gebied volgen een overgroot deel van hun geaccrediteerde nascholing in Europa of Amerika. De DAS clinic brengt voor deze artsen goed geaccrediteerde nascholing dicht bij huis.

Programma

In de goed gevulde Alhambra ballroom (Divi Resort), was het openingswoord aan Prof. Ben Dijkmans. Warme woorden van welkom klonken en het belang van de onderlinge samenwerking werd benadrukt. Gastheer Sandro Waterloo (internist specialist ouderengeneeskunde, Oduber ziekenhuis) werd geprezen om zijn inspanningen om het congres op Aruba te laten plaatsvinden. Door sponsoring van meerdere farmaceutische bedrijven (hoofdsponsor Roche), de dienst gezondheidszorg Aruba en EU-zorg, waren er geen inschrijfkosten verbonden aan deze clinic. De inschrijving werd geregeld door de NASKHO (Netherlands-Caribbean Foundation for Clinical Higher Education). Er waren ruim 100 deelnemers en 15 sprekers afkomstig uit Nederland, Suriname en het Caribisch gebied: Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten en Colombia.

Het was een gevarieerd programma waarbij dag 1 in het teken stond van reumatologie en infectieziekten met dr. Diego Saabi (reumatoloog uit Colombia) als de gast spreker. Op dag 2 werden de vakgebieden Geriatrie en Endocrinologie belicht met aanvullend een presentatie over het

verbeteren van de zorg met behulp van het Electronisch Patiënten Dossier dat verzorgd werd door dr. Arjen Hoogendam(internist-vasculaire geneeskunde op Aruba).

De DAS clinic op Aruba is erin geslaagd om een actueel beeld te geven over de reumatologie zorg in de regio. Concluderend zijn er in de regio dringend vaste reumatologen of consult-schappen nodig. Er werd een fantastisch overzicht gegeven over de recente virale epidemieën zoals van de Dengue-, Chikungunya- en Zika virus. Prof. Ashley Duits(hoofd van afdeling Immunologie en de Bloedbank van de Dutch Caribbean op Curaçao) benadrukte de toenemende bedreiging van bloed overdraagbare infectieziekten tijdens epidemieën. De bloedbank op Curaçao heeft als eerste binnen het koninkrijk der Nederlanden het Mirasol systeem geïntroduceerd om pathogenen in donorbloed te inactiveren.

Jessica de Vocht (internist-infectioloog VUmc/Bonaire), gaf een gedegen overzicht over diagnostiek en behandeling van HIV, vandaag de dag een chronische ziekte met uitstekende prognose, en eenvoudige behandeling met een zeer hoge prevalentie in het Caribisch gebied (1%). Daar nog geen vaccinatie mogelijk is tegen HIV is detectie en behandeling de beste preventie. Behandeling levert een reductie in virusoverdracht op van 96% in sero-disconcorcante relaties. UNAIDS stelt zich voor 2020 ten doel, dat 90% van de mensen die met HIV leven dit ook weten, dat van de gediagnostiseerde mensen 90% langdurige anti-retrovirale therapie gebruikt en dat daarvan 90% een aanhoudende respons heeft.

Het onderwerp Infectieziekten en daarmee de eerste dag werd afgesloten door Marc van der Valk (internist-infectioloog uit het AMC), die een update in het omgaan met hepatitis B en C verzorgde. Een aanhoudende virologische respons in de behandeling van hepatitis C zorgt zelfs in aanwezigheid van cirrhose voor betere overleving en afname van de noodzaak tot levertransplantatie en in geval van hepatitis B zelfs tot reversibiliteit van cirrhose. Goede redenen dus om patiënten ook in de Caribbean, waar nog onvoldoende data omtrent incidentie en prevalentie beschikbaar zijn, op te sporen en te behandelen.

Verder werden de kwetsbare ouderen en vroege herkenning van dementie aan de orde gesteld. In het licht van de Endocrinologie kwamen interessante onderwerpen aan de orde zoals genderdysforie, dat gebracht werd door prof. Martin den Heijer uit het VUMC. Dr. Karina Kelly(internist op Aruba) gaf een overzichtelijke presentatie over de verhoogde prevalentie van Diabetes Mellitus type II op Aruba, namelijk een prevalentie 14% bij volwassenen en een prevalentie 30% > leeftijd 70 jaar. Dit correleert met de prevalentie van morbide obesitas op het eiland. Hiermee werd de noodzaak tot het nemen van preventieve maatregelen en vroege herkenning benadrukt.

Sprekers 8ste DAS clinic in Reumatologie en Interne Geneeskunde Aruba 2016. Van links naar rechts(achter); Maarten Visschers, Monique Wong Loi Sing, prof. Ashley Duits, Joris Schakel, Nouaf Ajubi, Judella Daal, Sandro Waterloo, Diego Saaibi, Coen Stehouwer, Karina Kelly. Van links naar rechts(voor); Annemarie Verriijn Stuart, Jacklyn de Kort, Elena Sanchez, Richard van Vugt, Marc van der Valk, Harry van Hulsteijn, prof. Ben Dijkmans en Bakir. Overige sprekers zijn Jessica de Vocht, Arjen Hoogendam en Samay Nadery.

De DAS clinic blijkt populair onder medisch specialisten en huisartsen door een prachtige mix van cultuur, wetenschap en wederzijdse nascholing. De DAS werkgroep en met name Sandro Waterloo en Jessica de Vocht hebben ontzettend veel werk verzet tot de totstandkoming van de 8ste DAS clinic, en met groot succes. Direct vanaf het warme welkomstwoord werd de toon van dit bijzondere congres duidelijk: die van vriendschap, wederzijds respect en de wens om samen te werken aan de kwaliteit van zorg voor onze patiënten. De toekomst van DAS clinic is echter niet zeker. Het is jaarlijks een uitdaging om de DAS clinics vanuit Nederland op de Nederlandse Antillen of in Suriname te organiseren. Deze uitdagingen zijn met name op het gebied van de Nederlandse regelgevingen, eventuele lokale politieke- of economische onrust en fondsen werving. Desalniettemin, is het belangrijk om ondanks alle obstakels elkaar overzees op te zoeken om de samenwerking en kennisuitwisseling in de zorg tussen Nederland, de Nederlandse Antillen en Suriname te verbeteren.